

УДК 687.016 : 391 (7)

ХУДОЖНЬО-КОНСТРУКТИВНІ ОСОБЛИВОСТІ КОСТЮМУ НАРОДІВ ПІВНІЧНОЇ АМЕРИКИ

Студ. Т.В. Пристав, гр. БШМКск -16
Наукові керівники проф. Н.В. Остапенко
проф. Н.Д. Креденець

Київський національний університет технологій та дизайну

Мета і завдання. Мета дослідження полягає у виявленні художньо-конструктивних особливостей костюму народів Північної Америки. Для досягнення поставленої мети проаналізовано асортиментний ряд виробів індіанців початку XVIII ст. на територіях південно-східних лісів (племен Чіроккі, Чоктау, Лемент, Ноупвел), великої рівнини (племен Чорноногі, Кроу, Чеєни, Пано, Сіу), північно-західного узбережжя (племен Чінок, Чімшиан), виділено спільні і відмінні ознаки їх костюмів.

Об'єкт та предмет дослідження. Об'єкт дослідження – проектування одягу. Предмет дослідження – художньо-конструктивні особливості костюму народів Північної Америки на основі аналізу крою, матеріалів, оздоблення, аксесуарів, головних уборів та взуття.

Методи та засоби дослідження. Дослідження костюму виконувалось завдяки комплексному використанню декількох методів дослідження, таких як метод системного підходу, літературно-аналітичний та візуально-аналітичний методи.

Наукова новизна та практичне значення отриманих результатів. Систематизовано асортиментний ряд виробів індіанців Північної Америки початку XVIII ст. та їх елементи за різними ознаками. Практичне значення полягає у розробці інформаційної бази виробів, деталей та вузлів зазначеного одягу.

Результати дослідження Існуючі на даному етапі підходи до вивчення розвитку костюма з використанням етнічних елементів не виявляють сукупної цілісності впливів етнокультур на динаміку моди в цілому, а зводяться в основному до розгляду, по суті, випадків того чи іншого впливу, не розкриваючи загальної картини розвитку сучасної моди з використанням елементів етнокультур [3].

На основі аналітичних досліджень виявлено, що крій костюму індіанців – прямолінійний. Він продиктований, з одного боку, простотою крою, технологією виготовлення одягу, з іншого – мінімізацією витрат матеріалів, зручністю при використанні. В ролі основного матеріалу виступають шкури великих рогатих тварин, та домоткані полотна невеликої ширини. Даний вид крою передбачав створення форм, що володіють достатньою свободою облягання і дозволяють виготовляти одяг без подальшої підгонки на конкретну фігуру. Індіанці були мисливським народом, про що свідчить використання шкіри як основного матеріалу для виготовлення одягу, зокрема шкури, головним чином бізонів і оленів. Відповідно, що основними матеріалами для виготовлення одягу народів Північної Америки є шкіри тварин, хутро та домоткані полотна найчастіше з волокон рослини агава (волокна сизалю), а пізніше суконні.

За асортиментом одяг індіанців доцільно систематизувати за опорною ділянкою тіла. Відповідно до цієї ознаки найбільш вживаним плечовим одягом були сукні, сорочки, куртки, плащі та накидки зі шкур хутром в середину з розмальованою зовнішньою стороною. Серед асортименту виробів поясного одягу можна виділити штани, штани-панчохи, що прикріплювались до поясу на стегнах, спідниці у жінок і стегові пов'язки з рослинних матеріалів або шкіри. Особливістю їх крою є простота конструкції, що зводиться до прямолінійного крою [2]. Індіанці захищали ноги шкіряними мокасінами або довгими чоботами, що мали назву мулук.

**Сучасні матеріали і технології виробництва виробів
широкого вжитку та спеціального призначення**

Ергономіка і проектування одягу

В ролі оздоблювальних елементів використовуються голки дикобраза, розрізані на частини і пофарбовані, пізніше, кольорові намиста, бісер з різноманітних природних матеріалів, таких як каміння кістки або деревина, пір'я і волосся, зокрема зі скальпів вбитих ворогів у племен Пано.

Характерною особливістю оздоблення усього асортиментного ряду одягу, взуття, головних уборів та безлічі інших предметів індіанців є поєднання одночасно великої кількості їх різновидів. Неможливо відокремити чи прослідкувати тенденцію використання лише одного виду оздоблення ні за територіальним розміщенням, ні за періодом існування окремих племен. Яскравим прикладом є будь-яке оздоблення, що поєднує розпис з оздобленням бахромою та камінням.

а
Рисунок 1 – Етнічний костюм народів Північної Америки:
а – прикраси та одяг індіанців; б – гребінь з орлиного пір'я

Любов до прикрас та головних уборів виявлялась у розфарбовуванні обличчя, тіла і одягу, в роучах з пір'я та волосся з вплетеними рослинними волокнами, і характерними для племен Сіу гребнями до п'ят з орлиних пір'їн.

Північні індіанці використовували в повсякденному житті наплічні сумки та пояси, багаті на різноманітні оздоблення. Як прикраси використовувалися наплічники та нагрудники з бусин, намистин, каміння і зубів, такі як піароа, та з пір'я альхена [1].

Висновки. Проаналізовано асортимент костюмів індіанців Північної Америки початку XVIII ст., зокрема їх крій, матеріали, оздоблення, аксесуари, головні убори, взуття, виявлено їх характерні особливості. Засвідчено, що мода знаходиться в тісному взаємозв'язку з етнічними культурами, які по праву є одним з найпоширеніших джерел виникнення нових форм і образів, що сприяють збагаченню сучасного костюма.

Ключові слова. одяг, Північна Америка, індіанці, конструктивно-декоративне, народний костюм.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Вольфганг Брун., Светличная С.В. История костюма от древности до Нового времени. Эксмо. – 1995. – 462 с.
2. Тильке М.И Брун В. Всеобщая история костюма от древности до Нового времени. Эксмо. – 2007. – 464 с.